

ПЕРСПЕКТИВНІ НАПРЯМКИ ЗДІЙСНЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В ПИТАННІ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Наталія Бем

Кафедра історії та документознавства, Національний авіаційний університет

БЕМ Наталія Вікторівна, к. іст. н., доцент.

Рік та місце народження: 1957 рік, м. Балтійськ Калінінградської обл.

Освіта: Київський Державний університет імені Т. Г. Шевченка, 1981 рік.

Посада: доцент кафедри історії та документознавства з 2006 р.

Наукові інтереси: історія України, державна інформаційна політика України.

Публікації: більше 60 наукових публікацій, серед яких навчальні посібники, наукові статті.

***Анотація.** У даній статті розглянуті перспективні напрямки здійснення державної інформаційної політики України в питанні євроінтеграції, здійснено спробу окреслити існуючі проблеми у цій сфері, необхідність суттєвих внутрішніх перетворень владних структур та українського суспільства на шляху до європеїзації.*

***Ключові слова:** євроінтеграція, інформаційна політика, реформування економічної та соціальної сфер.*

Вступ

Сьогодні українська інформаційна політика щодо формування відносин з європейськими країнами заснована лише на популяризації трагедії української історії. Україна постійно звертається до Європи із проханням про допомогу у вирішенні внутрішніх політичних, економічних та соціальних проблем. Тому Брюссель не поспішає приймати Україну до членства в Європейському співтоваристві, адже Європі не потрібна країна, яка постійно потребує допомоги і не здатна самостійно вирішувати власні проблеми. Отже, формування перспективної української національної ідентичності є першочерговим і ключовим питанням відносно затвердження європейської ідентичності.

Основна частина дослідження

Європейський вибір України має ґрунтуватися на чіткому і глибокому розумінні того, що лежить в основі Європи, європейських цінностей. Українцям демонструють, що Європа ґрунтується на демократичних принципах, на культурі толерантності, на спільній історії тощо. З Європи приїжджають консультанти, передають свій досвід, Україні пропонують наслідувати всі зовнішні ознаки Європи, щоб євроінтегруватися. Однак, інформаційна сфера України так і залишається відмінною від міжнародного інформаційного простору.

На думку Голови Громадського комітету національної безпеки України, президента Європейської Асоціації українців у Брюсселі О. Толкачова, державна інформаційна політика в Україні ще не забезпечила розуміння того, що означає «бути Європою» [10, с.8], суспільство береться за наслідування зовнішніх ознак, не

розуміючи суті. Відтак, без європеїзації українська інформаційна сфера націлена відразу отримати перспективу членства в міжнародному інформаційному просторі. Для цього вибудовуються зовнішньо дуже схожі на європейські конструкції – демократія, багатопартійність, свобода слова, верховенство права.

О. Толкачов вважає, що сьогодні на шляху до євроінтеграції нічого в Україні не виходить: демократія виявляється свавіллям, багатопартійність – олігархічним корупційним консенсусом. Свобода слова по-українськи розкладає останні моральні засади суспільства. Верховенство права існує лише на папері, яке використовують політики й олігархи в боротьбі за владу або частину державної власності. Також О. Толкачов намагається знайти відповіді на такі питання: «Чому ж в Україні європейські цінності не спрацьовують, не імплементуються?» [10, с. 8], «Які цінності мають привезти європейці в Україну, щоб з густонаселеного району Києва нарешті прибрали смертельно небезпечний завод «Радикал», на якому випаровується в повітря близько 200 тонн ртуті», «Щоб чорнобильцями не нехтували?», «Чи має Україна отримати перспективу членства в Європейському Союзі для того, щоб посадовці не піддавались підкупам чи політичним силам, зловживаючи службовим положенням?» [10, с. 8]. На думку президента Європейської Асоціації українців, проблема полягає в тому, що Україна знаходиться на самому початку європейської інтеграції, а українці просто вибрали неправильний шлях – наслідували форму, не зрозумівши суті. Він вважає, що не вступ до Європейського співтовариства важливий для України, а, в першу чергу, європеїзація – внутрішні перетворення владних структур і

суспільства, використовуючи досвід європейських країн.

Український шлях до Європи, шлях модернізації за європейським зразком полягає у тому, щоб усвідомити положення ст. 3 Конституції України: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю» [1, с. 4]. Це одна з не багатьох статей основного Закону, яку необхідно не просто зрозуміти, її необхідно відчувати. Лише тоді може виникнути любов до абстрактної людини, якою є кожен з нас. Цей крок європеїзації може зробити кожен у своїй свідомості і для цього не потрібні рішення Європейського Союзу.

Упродовж останнього десятиріччя Україна наполегливо бажає наблизитися до європейських стандартів. Стратегією подальшої діяльності у сфері європейської інтеграції є активний перехід на сучасні європейські методи роботи, сприяння розвитку міжвідомчої взаємодії на горизонтальному рівні, розширення повноважень середньої та нижньої управлінських ланок у сфері обміну інформацією, заохочення ініціативності, глибокої продуманості пропозицій і бачення кінцевих результатів їхньої реалізації, вивчення та трансляція корисного досвіду інших європейських країн у сфері державного управління інтеграційними процесами. Успіх на шляху просування України цим курсом та надання відносинам Україна – Європейський Союз якісно нового статусу залежатиме від: ефективності реалізації державної інформаційної політики; здійснення послідовного та вираженого реформування економічної і соціальної сфер; ефективності процесу наближення законодавства України до законодавства Європейського Союзу; реалізації положень Угоди про партнерство та співробітництво між Україною і Європейським Союзом та його членами. Не менш важливими є сприяння розвитку торгівлі та інвестицій, забезпечення підґрунтя для взаємовигідного економічного, соціального, фінансового, громадського, науково-технологічного та культурного співробітництва, а також підтримки зусиль України щодо зміцнення демократії, розвитку її економіки та завершення переходу до ринкової економіки. Зі вступом до Європейського Союзу, вперше в історії може скластися ситуація, що Україна, як і інші європейські держави, які протягом багатьох років були об'єктами міжнародних відносин, може стати повноправним суб'єктом міжнародних відносин, чий голос матиме реальне значення під час прийняття рішень.

Важливим елементом формування української інформаційної сфери є діяльність судової влади за принципом співпраці в цивільних і кримінальних справах. Судова співпраця у цивільних справах сприяє тому, що на європейському інформаційному просторі правосуддя, несумісність чи складність правових та адміністративних систем держав-членів Європейського Союзу не мають заважати особам і суб'єктам економічної діяльності користуватися

своїми правами. Головною метою у цій сфері є дотримання таких принципів, як правове забезпечення й рівний доступ до правосуддя, забезпечення швидкого та чесного судового слухання й застосування ефективних процедур виконання вироку й примусових заходів. Процедурні правила повинні відповідати однаковим гарантіям, забезпечуючи рівне ставлення до людей, незалежно від юрисдикції держави, що розглядає справу. Правила можуть відрізнятися, однак мають бути еквівалентними за дією. На засіданні Європейської Ради в м. Тампере (15–16 жовтня 1999 р.) в цьому контексті було запроваджено принцип взаємного визнання судових рішень і вироків [3, с. 47].

Співпраця правоохоронних та судових органів у кримінальних справах означає, що кримінальне судочинство має бути однаковим у всіх державах Союзу. Точніше, в Співтоваристві має існувати мінімум спільних правил щодо тероризму, корупції, торгівлі людьми, організованої злочинності, що мають однаково переслідуватися безвідносно до місця здійснення злочину.

Інтеграція до міжнародного інформаційного простору передбачає економічне зростання, тому набуває значення здійснення регулюючих заходів, спрямованих на ліквідацію прихованого безробіття, проведення політики продуктивної зайнятості. Зусилля органів державної влади, і, насамперед, Уряду, мають концентруватися на запровадженні дієвих стимулів створення нових робочих місць, забезпеченні гарантій зайнятості в процесі приватизації та реструктуризації підприємств, на підтримці підприємництва й самозайнятості населення, розширенні практики громадських робіт, підвищенні гнучкості ринку праці.

Вихід української інформаційної сфери на європейський ринок має значення не лише для української держави, а й для Європи. Україна стане джерелом досвіду та практичних умінь, зможе конкурувати з виробниками інших країн, розробляти та реалізовувати стратегію виробничо-комерційної діяльності, зорієнтованої на світову кон'юнктуру відповідних ринків (вміння успішно діяти на міжнародних ринках сприяє підвищенню рівня задоволення потреб національних споживачів). Важливим документом, що регулює це питання, є «Європейська Хартія для малих підприємств», схвалена Європейською Радою у Фейрі (19 і 20 червня 2000 р.), у якій йдеться про те, що становище малих підприємств у Європейському Союзі можна поліпшити шляхом стимулювання підприємництва, оцінювання наявних заходів і, у разі необхідності, адаптації цих заходів до інтересів малого бізнесу, а також урахування розробниками інформаційної політики потреб малих підприємств. У цій Хартії держави-члени зобов'язалися посилити дух інновації та підприємництва; створити регуляційну, податкову й адміністративну структури, сприятливі для підприємницької діяльності; забезпечити доступ до ринків на найпростіших

умовах, що відповідають основним цілям державної політики; полегшити доступ до найкращих досягнень науки та техніки; постійно спрощувати доступ до фінансів і удосконалень для того, щоб Європейський Союз міг забезпечити найкраще у світі середовище для малого бізнесу; врахувати потреби малого бізнесу; заохочувати високоякісну підтримку малого бізнесу [2, с. 57].

Україна вирішила імплементувати принципи та положення Європейської хартії малих підприємств відповідно до доручення Кабінету Міністрів України від 10 квітня 2006 р. та на пропозицію представництва України при європейських співтовариствах (Європейському Союзу). З метою подальшого розвитку малого і середнього бізнесу в Україні та підвищення конкурентоспроможності вітчизняних підприємств Президент України підписав відповідний Указ, а Кабінет Міністрів України 2 липня 2008 р. ухвалив Постанову "Про запровадження в Україні принципів Європейської хартії для малих підприємств" за № 587.

Проте впровадження в Україні принципів Європейської хартії малих підприємств наштовхується на значні труднощі, незважаючи на те, що Державним Комітетом України з питань регуляторної політики та підприємництва був схвалений проект «Підтримка розробки та впровадження Європейської хартії малих підприємств в Україні». Найбільшу проблему при цьому створює непослідовність і непередбачуваність дій органів влади, які розглядають партнерство з бізнесом лише як джерело поповнення бюджетів всіх рівнів. Недостатньо уваги приділяється питанням спрощення отримання усіляких дозволів та подолання адміністративних бар'єрів на шляху розвитку підприємництва. Відчувається постійний прес на бізнес і з боку податкових органів. Відсутність умов для вільної конкуренції призводить до панування монополізму, який на кореню подавляє мале підприємництво.

Цілями, що забезпечують розвиток Європейського співтовариства шляхом досягнення гармонізації у сфері законодавства про компанії, є: забезпечення мобільності фірм для зиску від переваг єдиного ринку; рівність умов конкуренції між фірмами, заснованими в різних державах-членах; сприяння розвитку торговельних зв'язків між державами-членами; стимулювання транскордонної співпраці між фірмами та полегшення транскордонного злиття й придбання підприємств.

В інформаційній сфері Європейського співтовариства за допомогою питань свободи підприємницької діяльності, заснованих відповідно до законодавства однієї з держав-членів, підприємства не наражаються на адміністративні проблеми, переміщуючи свою діяльність на територію іншої держави-члена. Тому, починаючи з 1968 р. було прийнято багато директив Європейської Ради у цьому напрямку, зокрема: перша директива запроваджує систему розкриття інформації, яку застосовують до усіх компаній, метою яких є координування гарантій

обстоювання інтересів членів та інших осіб. Вона зобов'язує держави-члени вести реєстр компаній, з яким, у разі потреби, можна ознайомитися та опублікувати інформацію у державній офіційній газеті. Для захисту інтересів членів й інших суб'єктів інформаційної сфери друга директива передбачає гармонізацію стандартів і процедур щодо створення державних товариств з обмеженою відповідальністю та збереження їхнього статутного капіталу. Третя директива запроваджує в правовій системі усіх держав-членів процедуру злиття державних товариств з обмеженою відповідальністю, що супроводжується переданням активів і пасивів придбаного товариства тому, що його придбало.

Шоста директива регулює процес розділення, тобто поділу певної компанії на декілька одиниць. Одинадцята Директива запроваджує заходи з розголошення інформації в державах-членах, де розташована філія компанії для охорони осіб, які через філію ведуть справи з компанією, діяльність якої регулюється законодавством іншої держави-члена. Дванадцята директива стосується приватних компаній з одним засновником і, за певних умов, дозволяє обмежити відповідальність підприємця в межах Європейського Союзу [5, с. 217].

Серед стратегічних завдань державної інформаційної політики на шляху до євроінтеграції є глибокі якісні перетворення в енергетичному секторі економіки. Це питання, що належить до найскладніших в інформаційній сфері країни, визначає національну безпеку держави. Україна задовольняє свої потреби в природних енергоресурсах за рахунок власного їх видобутку приблизно на 45 % [11, с. 45]. У більшості країн світу рівень енергетичної самозабезпеченості такий самий або навіть нижчий. Проблема полягає в іншому – у низькій ефективності використання енергоносіїв, відсутності диверсифікації джерел їх імпорту, малій обізнаності щодо можливості розвитку цієї сфери. Низькою є й ефективність використання паливно-енергетичних ресурсів. Це є наслідком деформованої структури виробництва та енергоспоживання, використання застарілих виробничих фондів енергетики, інформації та повільного впровадження енергозберігаючих технологій. Державна інформаційна політика України потребує вироблення нової енергетичної стратегії, яка б не лише покращила стан українського ринку, а й сприяла б інтеграції до міжнародного простору

Єдиним енергоносієм, якого в Україні потенційно достатньо для повного забезпечення власних потреб, є вугілля. Це важливий чинник гарантування енергетичної безпеки держави. Завдання полягає у створенні такої інформаційної політики держави, яка б суттєво змінила баланс споживання енергоносіїв, зменшила як абсолютний обіг, так і частку споживання природного газу з одночасним збільшенням цих показників при використанні вугілля.

Співробітництво України з Європейським Союзом також необхідне для технологічного

оновлення українського виробництва. Виробничі технології українських підприємств відстають від тих, які використовують передові європейські країни, Україна не має ефективної інформаційної бази, необхідної для модернізації наявних та створення нових сучасних підприємств. А без модернізації успадкованих від СРСР виробничих структур Україна не зможе забезпечити економічний розвиток та подолати зростаюче відставання від економічно розвинутих країн, які визначають напрями та масштаби динаміки світової економіки.

Європейський Союз є ще й невичерпним джерелом досвіду функціонування ринкової соціально зорієнтованої економіки та державного регулювання економічних процесів. Тому Україна може поповнити власну інформаційну сферу в питаннях розробки та реалізації антимонопольної політики, здійснення контролю за концентрацією економічної діяльності, регулюванням фондового ринку, політики в галузі зайнятості тощо досвідом розвинених країн.

Розвиток співробітництва з Європейським співтовариством передбачає необхідність запроваджувати відповідні правила та стандарти вироблення і реалізації інформаційної політики, що сприятиме формуванню прозорого середовища виробничо-комерційної діяльності на національному ринку, яке має велике значення для України на шляху до євроінтеграції. Пріоритетним напрямом реалізації експортного потенціалу України у відносинах з країнами ЄС повинно стати перетворення у провідні експортоорієнтовані галузі виробництв, безпосередньо пов'язаних з реалізацією науково-технічних досягнень, де Україна має безумовний пріоритет (порошкова металургія, надтверді і високоякісні матеріали із заданими властивостями).

Основним завданням державної інформаційної політики України стосовно науково-технічної кооперації із країнами Західної Європи є підключення України до робіт, що виконуються у рамках програми науково-технічної інтеграції у галузі високих технологій «ЄВРІКА» і міжнародних науково-технічних програм Європейського Союзу, спрямованих на вирішення фундаментальних науково-технічних проблем і досягнення на цій основі якісно нового рівня виробничого потенціалу, участь у створенні і роботі міжнародних дослідницьких центрів.

Справа інформаційної, політичної, економічної та соціальної значущості – зміцнення позицій середнього класу, важливість якого необхідно довести в наступному десятилітті не менш як до 45 – 50 % від загальної кількості населення, одночасно скоротивши частку людей з доходами, нижчими за прожитковий мінімум. Становлення середнього класу передбачає перехід до нової моделі споживання, тобто таких стандартів, які забезпечуватимуть гідний рівень життя і стимулюватимуть розвиток внутрішнього ринку, трудової та підприємницької активності населення. Це, зокрема, якісне житло, висока забезпеченість товарами тривалого користування,

наявність автомобіля, доступність якісних медичних та побутових послуг, освіти тощо.

Державна інформаційна політика в питанні євроінтеграції залежить від диспропорцій у розмірах доходів, які зменшувати Україні доведеться не штучним обмеженням максимального розміру доходів заможних верств населення, а навпаки, їх легалізацією, розширенням класу приватних власників (у тому числі землі), які активно займаються підприємництвом і отримують від цього доходи. Стимулювання людей до володіння приватною власністю та її ефективний захист – один з принципових пріоритетів інформаційної політики держави. Також слід ураховувати, що високо – та середньозабезпечені громадяни будуть більшою мірою здатні оплачувати значну частку послуг охорони здоров'я та освіти, соціального страхування.

Становлення середнього класу відбуватиметься за рахунок збільшення стійкого класу власників нерухомого майна, земельних ділянок і акцій, прискореного розвитку малого та середнього бізнесу, фермерських господарств, посилення законодавчого захисту інтелектуальної власності і зміцнення на цій основі соціальних позицій та доходів представників науково-технічної інтелігенції, діячів культури й освіти, фахівців середньої ланки управління, фінансистів та менеджерів. Внаслідок пріоритету захисту прав людини на території Європейського Союзу діють ефективні механізми надання першочергових соціальних послуг – освіта, охорона здоров'я тощо, а тому приєднання української інформаційної сфери до міжнародного інформаційного простору сприятиме і соціальному захисту громадян.

Сьогодні державна інформаційна політика України на шляху до євроінтеграції має багато невирішених питань, зокрема: реформування освіти, охорони здоров'я, вироблення та запровадження механізмів багатоканальності фінансування медичної галузі, забезпечення керованого розвитку платних медичних послуг та введення державного соціального медичного страхування, оптимального співвідношення між наданням медичних послуг і свободою їх вибору. В Україні необхідно забезпечити доступність медичної допомоги для соціально незахищених верств населення за допомогою законодавчого визначення гарантованого рівня безоплатного медичного обслуговування.

Під час реалізації державної інформаційної політики України на шляху інтеграції до міжнародного інформаційного простору важливим є питання перебудови житлової політики, розвитку житлового будівництва переважно за рахунок коштів громадян, іпотечного кредитування тощо. Тому українській державі потрібно зберегти систему забезпечення житлом найменш захищених верств населення, яка фінансуватиметься з державного та місцевих бюджетів. Предметом особливої уваги має бути стимулювання приватного будівництва у

селах, забезпечення житлом військових, підтримка молодіжного житлового будівництва. Активна житлова політика, перехід до широкомасштабного житлового будівництва – важливий показник загального розвитку інформаційної сфери, інтенсифікації розвитку внутрішнього ринку, посилення його соціальної спрямованості.

У законодавстві Європейського Союзу реалізація інформаційної політики у галузі соціального захисту сприяла значному прогресу, зокрема: Маастрихтський договір надав нового поштовху розвитку соціальної політики, яка стала предметом важливих політичних дискусій, у процесі яких було досягнуто багато компромісних рішень. Було підписано Протокол до цієї Угоди між усіма членами Європейського співтовариства, за винятком Великобританії, яка мала на меті пришвидшити шлях до інтеграції у формі соціального союзу [4, с. 63]. Ця угода визначила п'ять основних сфер дії: поліпшення життєвого середовища; поліпшення умов праці; консультації працівників; рівноправність чоловіків і жінок; працевлаштування осіб, що втратили роботу.

Захист інтересів найбільш вразливих категорій громадян – один із головних напрямків державної інформаційної політики. На шляху до євроінтеграції особлива увага приділяється заходам боротьби за підвищення життєвого рівня населення і, як наслідок, поліпшення загального ставлення до власного здоров'я; ослаблення економічних і соціальних наслідків онкологічних захворювань. Спеціальна програма дій «Європа проти раку» (одна з перших довгострокових ініціатив), ініційована главами держав та урядів 1985 р. Комісія розробила Спеціальні програми дій, які включають підтримку європейських дослідних і освітніх програм, а також широку інформаційну пропаганду зі зниження рівня онкологічних захворювань 1987 р.

Наступною є програма: «Європа проти СНІДу» [9, с. 59] – це програма, яка має на меті сприяти обмеженню поширення СНІДу та зниженню рівня смертності внаслідок інфекційних хвороб, а також забезпечити піклування про хворих і ВІЛ-інфікованих, перешкодити їх дискримінації при працевлаштуванні, наданні кредитів тощо. Великого значення ця програма набуває для України як лідера у поширенні ВІЛ-інфекції у Європі.

З огляду на багатоплановість боротьби з наркоманією, інформаційна політика Європейського Союзу охоплює заходи із запобігання цій недозі, комунікацію, використання досвіду різних держав у боротьбі з наркоманією. Вона також включає стимулювання, консультування, реабілітацію і соціальну адаптацію наркоманів.

У 1993 р. Європейський Союз розпочав третю програму дій в одній із традиційних сфер своєї діяльності – охороні праці. У програмі було виділено першочергову важливість безпеки, ергономіки, гігієни на робочих місцях та діалогу між керівниками і профспілками. З метою забезпечення єдиного рівня захисту, місцеві

органи виступають за міждержавний інформаційний і консультаційний обмін у діяльності фірм, які функціонують на рівні ЄС. Під час інтеграції до міжнародного інформаційного простору важливим завданням, яке стоїть перед Державною інформаційною політикою у сфері охорони здоров'я є: організувати роботу медичних і дослідницьких організацій так, щоб підвищити рівень здоров'я населення, а не лише займатися профілактичною діяльністю.

Культура є одним із показників євроінтеграційних процесів країни. Жак Делор, французький економіст і політик, видатний європейський діяч, президент Європейської Комісії у 1985 – 1995 рр., визнаючи пріоритетність інтеграції інформаційної сфери, називав культуру важливою ланкою, яка допомагає створенню довіри між суспільствами країн-членів Європейського Союзу [8, с. 290]. Важливою є роль культури як елемента інформаційної політики. Культурний обмін створює можливість взаємного ознайомлення і запобігає конфліктам.

У 1992 р. Рада Європейського Союзу разом з представниками країн-членів затвердила «Головні напрями концепції розвитку культури Співтовариства» відповідно до норм Маастрихтської угоди, яка на той час ще не набула чинності, хоча і була підписана країнами-членами Спільноти. Рада визнала своїм завданням необхідність турбуватися як про багатогранні національні та регіональні культури, так і про спільні надбання. Це означає підтримку культурної діяльності європейського спрямування у всіх країнах-членах Співтовариства та їх співпрацю. Плануються програми із заходами на підтримку європейської культурної мережі та закладів культури – музеїв, архівів, бібліотек, пам'яток; особливої уваги заслуговує усвідомлення цінності інших культур та мов. Пропонується залучати до програм та спеціальних культурних акцій, що представляють спільний інтерес, інші європейські країни та міжнародні організації.

Реалізація Державної інформаційної політики в питанні євроінтеграції сприяє тому, щоб інформаційна сфера України мала безперечну користь від інтеграції до європейських культур, багатих на культурну та історичну спадщину, не лише для збагачення власної культурної спадщини, а й для поширення своєї культури в країнах Європейського Союзу. Завданнями культурної політики Європейського співтовариства є: сприяння розвитку культур країн-членів, а також пропаганда спільності культурної спадщини. Також, співпраця між країнами-членами Спільноти має додаткову, так звану комплементарну, функцію, зокрема: поліпшення знань і поширення інформації про історію європейських народів; охорона культурних надбань європейського значення; підтримка художньої та літературної творчості; захист прав масмедіа на створення власних програм як частини культурної програми.

З 1985 р. реалізується проект «Європейське місто культури». Цей титул вже

отримали Афіни, Берлін, Флоренція, Амстердам, Веймар. Реставрація пам'яток архітектури, підтримка перекладацької творчості, допомога в організації престижних проєктів, кінофестивалів, сприяння розвитку кінематографії тощо доповнюють діяльність Єврокомісії у сфері науки (зокрема, програми: «Еразмус Мундус» – освітня програма, спрямована на активізацію міжнародного співробітництва та підвищення мобільності серед студентів, викладачів, науковців європейських університетів та вищих навчальних закладів третіх країнах на всіх континентах. Намагаючись перетворити європейський інформаційний простір на світового лідера в освіті, а європейські університети – на осередки знань і центри інновацій, програма «Еразмус Мундус» також ставить за мету сприяння взаєморозумінню між людьми, активізацію міжкультурного діалогу. Програма «Еразмус Мундус» була започаткована Європейським Союзом у 2004 р. для країн, які не входять до Європейського співтовариства. Студенти старших курсів і науковці з різних країн, включаючи Україну, мають змогу отримувати стипендії від Європейського Союзу для продовження навчання або проведення наукових досліджень у країнах, які входять до міжнародного інформаційного простору. Програма «Темпус» – це програма зовнішньої допомоги Європейського Союзу [7, с. 63]. Її мета – сприяти модернізації системи вищої освіти у країнах-партнерах (країнах-сусідах) Європейського співтовариства через активізацію співпраці між вищими навчальними закладами країн-членів Європейського Союзу та країн-партнерів. Програма «Темпус» надає фінансування з метою заохочення взаємодії та збалансованого співробітництва між вищими навчальними закладами у країнах-партнерах та в країнах-членах Європейського Союзу. Програма щорічна конкурсна, тобто надання грантів здійснюється на основі участі в конкурсах і багаторівневої оцінки поданих у встановленому форматі заявок. Україна приєдналася до програми «Темпус» у квітні 1993 р. На той період, програма мала спрямованість на удосконалення управління закладами освіти, оновлення або розробку нових навчальних програм та підвищення кваліфікації викладачів. Українські вищі навчальні заклади брали активну участь у проєктах із самого початку. Проєкти програми «Темпус» здійснюються майже в усіх регіонах України. Ці програми призначені, перш за все, для розвитку обміну досвідом і знаннями між молоддю Європейського Союзу.

Успішно функціонує програма «Калейдоскоп» [13, с. 11], у рамках якої фінансуються фестивалі, виставки і семінари, організовані почергово, принаймні, трьома країнами-учасницями Європейського Союзу, а також культурні заходи у сфері музики, театру, танцю чи пластичного мистецтва, на конгреси, присвячені проблемам культури, різноманітні професійні тренінги для молоді, зайнятої в

культурному секторі, збереження культурної спадщини за програмою «КАРНАЛЬ». Кожна із існуючих освітніх програм та ініціатив має свої специфічні особливості, однак, між ними існує багато спільного, оскільки основна мета їх реалізації полягає у розвитку людського потенціалу – як однієї із базових цінностей, проголошених Європейським Союзом.

Висновки

Стратегією подальшої державної інформаційної політики України у сфері європейської інтеграції є активний перехід на сучасні європейські методи роботи, забезпечення вільного доступу до суспільнозначимої, захист честі і гідності особистості, сприяння відкритості та прозорості в роботі органів державної влади та місцевого самоврядування, захист інтересів найбільш вразливих громадян, вивчення корисного досвіду інших європейських країн у сфері інтеграційних процесів. Отже, інтеграція до Європейського Союзу є шансом для України остаточно перетворитися на стабільну державу, яка володіє незаперечними перспективами на майбутнє.

Література

- [1] Конституція України: Прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. – К.: Преса України, 1997. – 80 с.
- [2] Європейська хартія малих підприємств № 994/860 від 19 червня 2000 р. // Офіційний вісник України. – 2000. – № 113. – С. 56 – 57.
- [3] Бондарь И. К. Проблемы информационной безопасности в условиях переходного общества / И. К. Бондарь // Персонал. – 2003. – № 8. – С. 47 – 48.
- [4] Валевський О. В. Концептуальні засади розроблення державної політики: світовий досвід та вітчизняна практика / О. В. Валевський. – К.: Знання, 2011. – 398 с.
- [5] Говоруха В. В. Основи європейської та євроатлантичної інтеграції України: навч. посіб. / В. В. Говоруха, В. Г. Бульба, Ю. П. Сурмін. – К.: ДП «НВЦ «Євроатлантикінформ», 2012. – 416 с.
- [6] Дуднік С. В. Україна на шляху інтеграції / С. В. Дуднік // Бизнес и безопасность. – 2012. – № 11. – С. 16–18.
- [7] Карпенко В. О. Інформаційна політика та безпека: підруч. / В. О. Карпенко. – К.: Нора-Друк, 2011. – 320 с.
- [8] Копійка В. С. Європейський Союз: Заснування і етапи становлення / В. С. Копійка, Т. Шинкаренко. – К.: ЦВП, 2001. – 490 с.
- [9] Корбут Д. М. Європейська інтеграція: крок за кроком: навч. посіб. / Д. М. Корбут, В. П. Замятін. – К.: Фонд «Європа XXI», 2011. – 216 с.
- [10] Польський М. О. Брюссель–Прага–Київ. Європейські замітки / М. О. Польський // Політична думка. – 2012. – № 16. – С. 8.
- [11] Резнік О. П. Зовнішньополітичні орієнтації населення / О. П. Резнік. – К.: Інститут соціології НАН України, 2011. – 385 с.
- [12] Романов В. В. Вступ до аналізу державної політики: навч. посіб. / В. В. Романов, О. Г. Рудік. – К.: Вид-во Соломії Павличко «Основи», 2001. – 238 с.

[13] Соснін О. Л. Державна інформаційна політика і свобода слова / О. Л. Соснін // Політика і час. – 2012. – № 3. – С.11 – 16.

УДК 003.26: ()

Бем Н.В. Перспективныя направления реализации государственной информационной политики Украины в вопросе евроинтеграции

Аннотация. В данной статье рассмотрены перспективные направления реализации государственной информационной политики Украины в вопросе евроинтеграции, автор пыталась обозначить существующие проблемы в Украине в этой сфере, , необходимость существенных внутренних изменений в структурах власти и украинском обществе на пути к евроинтеграции.